№ 179 ՈՒՐԲԱԹ 15 ՕԳՈՍՏՈՍԻ

1914
ՔԱՌԱՍՈՒՆԵՐԵՔԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

ՀԱՄԱՆԱԳԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐՇՐՈՒՆԻ

ՈՒՐԲԱԹ 15 ՕԳՈՍՏՈՍԻ № 179

Տարեկան գինը 10 րոպլի. կէս տարիանը և 7 ամսականը 6 րուբլի. ամսական 85 կօպ.
Առանձին համարները ԱՄԵՆ ՏԵՂ 5 ԿՕՊ.
Թիֆլիսում գրվում են խմբագրատանը.
Մեր հասցէն՝ Тифлисъ, редакція «Мшакъ» Соломоновская ул., № 21.
Tiflis, Rédaction „Mschak“
Խմբագրատան տ է լ է ֆ օ ն № 2—53.

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 (բացի կիրակի և տօն օրերից)
Բայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով
Բայտարարութիւնների համար վճարում են իւրաքանչիւր տողատեղին 20—10 կօպ.
Տպարանի տ է լ է ֆ օ ն № 67.

ՄՇԱԿ

Հասցէն՝ ТИФЛИСЪ, Редакція «МШАКЪ». Соломоновская ул., № 21.
TIFLIS, Rédaction du journal «MSCHAK».

ՕԳՈՍՏՈՍԻ 1-ԻՑ ՄԻՆՉԵՒ ՏԱՐՎԱՑ ՎԵՐՋԸ 5 ՐՈՒԲ.
Բաժանորդագրվել կարելի է իւրաքանչիւր ամսի 1-ից սկսած։
Հասցէն փոխելու համար պէտք է ուղարկել նաև հին հասցէն և 40 կ. նամականոց։ Հին հասցէն և 40 կ. չուզարկողների խնդիրները՝ հասցէն փոխելու վերաբերմամբ՝ ԿԸ ԹՈՂՆՎԻՆ ԱՆՀԵՏԱՔՆՆԻՐ։

Բայտարարութիւնների համար պիտի վճարել 1 երեսի վրա իւրաքանչիւր տողատեղին (պետիտ)—20 կ., IV երեսի վրա—10 կօպ.։
1914 թ. տարեկան բաժանորդները, որոնք առ 1-ն յունվարի 1915 թ. լրիւ վճարած կունենան բաժանորդագինը 10 րուբլին, ՁՐԻՒԱԲԱՐ կը առնան հետեւեալ 2 գրքերից մէկն ու մէկը. «Գ Ր. ԱՐՇՐՈՒՆՈՒ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ 1865—1871 թ.», «ՄԱՆՐԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ» վրձինի։
ԱՊԱՌԻԿ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄ ՏԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՉԷ ԸՆԴՈՒՆՎՈՒՄ

Կովկասի Հայոց Բարեգործ. Ընկ. Խորհուրդը ընդունում է ՊԱՀԵՍՏԻ ԶԻՆԻՈՐՆԵՐԻ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐԻՆ և ՎԻՐԱՒՈՐՎԱԾ ԶԻՆԻՈՐՆԵՐԻ ՕԳՏԻՆ **նուէրներ** թէ դրամով, թէ մթերքներով և թէ իրերով։ Իւրաքանչիւր նուիրատուութեան մասին կը տրվի մանրամասն հաշիւ թիւրիմացութեանց տեղիք չը տալու համար։ Յայտնում ենք, որ յորհուրդը որոշ կապ կը հաստատի Թիֆլիսում նոյն նպատակով գործող յանձնաժողովների հետ։
Նուէրները ընդունվում են Ընկ. Գրասենեակում՝ Абасъ-Абадск. щош. № 7. с. д., և «Մշակի» խմբագրատանը։ (ու. կ.) առ. 762. 3—2

ՈՒԹԴԱՍԵԱՆ ԿԱՆԱՑԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ
Պետական ուսումնարանների ԲՈԼՈՐ իրաւունքներով։
Հիմնադիր՝ Լ. Փ. ՊԵՏՐԱՇԵՒՍԿԱՅԱ
(Մերսկայեան փողոց, № 170)
յայտնում է, որ ընդունելութեան քննութիւնները մեծ ու փոքր պատրաստականների համար՝ օգոստոսի 23-ին I, II և III դասար. օգոստոսի 25-ին և 26-ին IV և V դասար. օգոստոսի 27-ին և 28-ին։
ՈՒՍՄԱՆ ՍԿԻԶԲԸ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 3-ԻՆ։
Մայրենի լեզուն հայերի և վրացիների համար պարտադիր է առաջնից մինչև վերջին դասատունը։
Խնդիրները տեսչի անունով ընդունվում են ամեն օր մինչև 12 ժամը ցերը.։ Տեսուչը անձամբ ընդունում է մինչև օգոստոսի 20-ը՝ ցեր. 12—1 ժ., իսկ օգոստոսի 20-ից յետոյ ամեն օր։
առ. (օ. մ.) 772. 6—1

ԲԺ. Ա. ՇԽԵԱՆ
Վերսկսեց հիւանդների ընդունելութիւնը։ Գանովսկայա փող. № 23.
(օ. մ.) առ. 769. 5—1

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ԴՈՐՁՈՂՈՒԹԻՒՆԸՐԸ

Այսօր, օգոստոսի 15-ին, 32-րդ օրն է այն ժամանակից, երբ սկսվեց ազգերի պատերազմը, այն է՝ երբ Աւստրիան պատերազմ յայտարարեց Սերբիային, և 27-րդ օրը, երբ Գերմանիան պատերազմ յայտարարեց Ռուսաստանին։

Սկզբում պատերազմին մասնակցում էին երկու պետութիւններ—Աւստրիան և Սերբիան։ Այսօր մասնակցում են 9 պետութիւններ— Աւստրիա, Սերբիա, Չերնոգորիա, Գերմանիա, Ֆրանսիա, Անգլիա, Ռուսաստան, Բելգիա և Յապոնիա։

Համաեւրոպական պատերազմը սպառնում է դառնալ համաշխարհային։

Պատերազմական ինչ գործողութիւններ կատարվեցին այս 32 օրում։

Աւստրիան, որ եղաւ սկզբնապատճառ համաշխարհային աղետի և որ ծարաւենում էր թէ միայն մի պատիժարժանի արշաւանք է ձեռնարկում Սերբիայի դէմ, այս 32 օրվայ ընթացքում ոչ միայն չը կարողացաւ որևէ յաղթութիւն տանել, այլ և չարաչար պարտվեց իր 180,000 զօրքով և ստիպվեց յետ նահանջել։ Փոքրիկ Սերբիան, որին նա սպառնում էր մի ումպով կուլ տալ, արիացած իր վրկութեան վեհ գաղափարով, կարողացաւ մինչև այսօր դիմադրել իր հզօր թշնամուն, հզօր ոչ ըստ որակի, այլ ըստ քանակի։

Մի այլ փոքրիկ պետութիւն, Բելգիան, որ բնաւ չէր մտածում պատերազմի մասին, հետևաբար և ոչ մի պատրաստութիւն չունէր, բայց իր երկրի չեզոքութիւնը և անձեռնմխելիութիւնը խախտած տեսնելով Գերմանիայի կողմից, նոյնպէս արիացած ինքնապաշտպանութեան վեհ գաղափարով, հերոսական ընդդիմադրութիւն ցոյց տուեց գերմանական ահեղ զօրքին, սակայն, անշուշտ, ընկճվելով գերմանական մեծ քանակութեան ոյժի առաջ, ստիպվեց իր մայրաքաղաք Բրիւսէլը թողնել նրանց գրաւման։ Բայց այդ դեռ չէ նշանակում թէ նա յաղթված է. ոչ, նա ստիպվեց թողնել, որ գերմանացիները գրաւեն Բրիւսէլը, և այդ՝ ռազմագիտական նկատումներով, և իր ոյժերը կենտրոնացրեց Անտվերպէնում, որ լաւ պաշտպանված բերդ է։ Բելգիան խաղաց փրկարար դեր, յետ պահելով գերմանական զօրքը գրոհից Ֆրանսիայի վրա և ժամանակ տալով Ֆրանսիացիներին ժողովել զօրքը և առաջ գնալ։ Այժմ, երբ Ֆրանսիական զօրքը առաջ է խաղում, երբ անգլիական զօրքերն արդէն մտել են Բելգիա, յոյս կայ, որ գերմանացիները կարտաքսվեն Բելգիայից։ Ինքն Գերմանիան զգալով, որ Բելգիայում աշխատութիւն չէ ունենալու, աշխատում էր Դանիայի և Հոլլանդիայի միջնորդութեամբ հաշտութիւն կնքել Բելգիայի հետ, խոստանալով նրան ամեն տեսակ հատուցումն պատերազմի աւարառումից յետոյ։ Սակայն Բելգիան մերժեց այդ առաջարկները։

Գալով գերմանա-ռուսական պատերազմին, պէտք է ասել, որ սկզբում Գերմանիան մի քանի աշխողութիւն ունեցաւ։ Օգտվելով այն հանգամանքից, որ Ռուսաստանը, զօրահաւաքի շնորհիւ, չը կարողացաւ անմիջապէս հարկաւոր թիւով զօրք կենտրոնացնել իր սահմաններում նրա դէմ, Գերմանիան գրաւեց ռուսական մի քանի սահմանագլխային կէտեր՝ Կալիշ, Զենտոխովեց և նոյնիսկ սպառնում էր առաջ խաղալ դէպի Վարշավա, բայց ռուսական զօրքը վրա հասնելով և սկսելով յարձակողական դիրք, յետ վանեց գերմանացիներին և մասաւ գերմանական հողը, գրաւելով հետզհետէ զանազան կարևոր կէտեր և քաղաքներ Արևելեան Պրուսիայում։ Վերջին հեռագիրները ցոյց են տալիս, որ ռուսական զօրքերը, յաղթական, հասել են մինչև Սէնպրուգ, ուրեմն ռուսական զօրքերը մտել են Արևելեան Պրուսիա և գրաւել գերմանական հողի բաւական տարածութիւն։ Սա, անկասկած, մեծ աշխողութիւն է։

Գերմանացիները աշխողութիւն ունեն Լոտարինգիայում, իսկ Ֆրանսիացիները՝ Էլզասում. հետևաբար, այդտեղ ոյժերը հաւասար են դեռ և ոչ մի կողմը գերակշռութիւն չունի։

Անշուշտ, շատ բան կախված է Անգլիայից։ Վերջինս դեռ ծովային-պատերազմական ակտիվ և եռանդուն գործողութիւններ չէ սկսել։ Դեռ ծովային մեծ պատերազմ տեղի չէ ունեցել անգլիական և գերմանական նաւատորմիղների միջև։ Ծովային որևէ պարտութիւն Գերմանիայի կողմից՝ ամենամեծ հարուածը կը հասցնի նրա հմայքին և հզօրութեան։

Դեռ կարող է պատահել, որ Գերմանիան Լոտարինգիայում, Բէլգիայում դարձեալ մի քանի աշխողութիւններ ունենայ, քանի որ ֆրանսիական և ռուսական զօրքերը նոր են սկսում կենտրոնանալ և հաւաքվել, բայց, անկասկած, մօտ ապագայում աշխողութիւնը ամբողջովին դաշնակից երկիրների կողմն է լինելու։

Առաջիկ անկասկած է այն, որ եապօնիայի հանդէս գալովը Գերմանիան, իբրև գաղթականական պետութիւն, այլ ևս գոյութիւն ունենալ չէ կարող, որովհետև նա ամբողջովին կարտաքսվի Հեռաւոր Արևելքի ծովերից և նրա միջերկրական գաղութները կը լցվեն եապօնիայի և Չինաստանի կողմից։

Հ. Առաքելեան

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Պետ. Հեռ. Գործ.)
13 օգոստոսի

ՊԱՐԻԶ.—Հաւասի գործակալութիւնը հրապարակել է հետևեալ հաղորդագրութիւնը։ Ըստ երևոյթին գերմանացիք հիւսիսում վերսկսում են երէկ ընդհատված յարձակումը։ Նրանց դիմադրում են ֆրանսիացիք անգլիացիների հետ միասին։

Բէլգիացիք փորձելով դուրս գալ Անտվերպէնից՝ անակնկալ յարձակումով ջարդեցին գերմանացիների առաջին շարքերը և անցան դէպի հարաւ՝ Մեխլինի ճանը։

Լօթարինգիայում, մի շարք հակայարձակումներից յետոյ, ֆրանսիացիների ձախ թևը նահանջից դէպի լեռները՝ Լիւնեվիլից մինչև Նանսի։

Էլզասում ֆրանսիացիք վանեցին գերմանացիների մի քանի յարձակում, որոնք ուղղված էին Կոլմարի դէմ։

Գերմանացիների՝ Մուլհաուզէնը գրաւելու լուրերը առ այժմ անհիմն են. ասենք՝ այժմ Էլզասի պատերազմական գործողութիւնները։

Բէլգիայում տեղի ունեցած մեծ ճակատամարտի առիթով «Տանը» գրում է, որ այդ պատերազմը վճռական աշխողութեամբ սկսելու յոյսը չարդարացաւ. սակայն մեր վճռականութիւնն ու մեր հաւատը անյողդողդ են։ Դաշնակիցները իրանց սրերը պատեանները չեն դնի, որոնցից նրանց ստիպեցին հանել, մինչև որ վերջնականապէս չը խափանվի Գերմանիայի փորձը՝ ստրկացնելու աշխարհը։

ՊԱՐԻԶ.—Զինուորական մինիստրի երեկ. ժ. 11-ին հրատարակած հաղորդագրութիւնը ասում է. «Մասից դէպի արևմուտք ֆրանսիական զօրքերի դրութիւնը ներկայանում է հետևեալ կերպով։ Ֆրանս-անգլիական զօրքերը գրաւում են ժիվէի հարևանութեամբ առաջին ռազմածերը։ Նրանք բանական տարածութեան վրա են պահում հակառակորդին, որ վերջնականապէս դադրեցրել է յարձակումը։ Մասից դէպի արևելք դաշնակիցների զօրքերը գրաւում են նախնական դիրքերը փակելով Արդէնի անտառի բոլոր մուտքերը։ Աջ թևում ֆրանսիական զօրքերը կարուկ գրոհ տալով հարկադրեցին հակառակորդին շտապով նահանջելու և սկսեցին նրան հալածել։ Ընդհանուր զօրահրամանատարը հրամայեց դադարեցնել հալածանքը և ձեռք ձգել ռազմագերի առաջին մասը։ Այդ արշաւանքի մէջ ֆրանսիացիք ցոյց տուին օրինակելի արիութիւն, մանաւանդ 6-րդ զօրաբանակը, որ Բրեսոնի մօտերը լուրջ կորուստներ պատճառեց թշնամուն։ Լիւնեվիլի մօտ սկսված կռիւը շարունակվում է այսօր ևս։ 15-րդ զօրաբանակը, որ այդ կռւում զգալի կորուստներ ունեցաւ և յետ էր քաշվել, շատպով օժանդակվեց և փայլուն հակայարձակում գործեց։ Դաշնակից զօրքերի կացութիւնը գեղեցիկ է և ցոյց է տալիս, որ նրանք մեռացութեան են տուել պատահական անակնկալութիւնը»։

Օգոստոսի 8-ին ընդհանուր զօրահրամանատար ժոֆֆրը, հնարաւորութիւն ունենալով կենտրոնացնել բոլոր ոյժերը Մասի վրա, հրամայեց աստիճանաբար դուրս գալ Վերդէն ելլասից։

Չը նայած երեքօրեայ անընդհատ կռւից սոսկալի յոգնածութեան, դաշնակից զօրքերը օգնորված են։ Զինուորները և օֆիցէրները հաւասարապէս կռւի են ծարաւ։

Երեք օր առաջ տեղի ունեցած կռւի մէջ առանձնապէս կորով ցոյց տուին ալժիրեան և սենեգալեան գնդերը պրուսական հեծելազօրի դէմ։ Այդ կռւում սպանվեց Վիլհելմ կայսրի հօրեղբայր պրինց Ալբէրտը։ Նրա մարմինը բերվեց Շարլրուա։ Ֆրանսիական զօրքը, առաջվայ նման վճռական ու հանգիստ, այսօր շարունակում է սկսած փայլուն գործը։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. — (Պաշտօնական)։ Գերագոյն Զօրահրամանատարի շաբաթ յայտարարում է, որ տեղեկութիւնները են ստացվել, թէ մեր զօրքերը Արևելեան Պրուսիայում գրաւել են Նօյդէնբուրգ, Բիշօֆբուրգ, Սէնսբուրգ քաղաքները և Օրդիլես կայարանը։

Արևելեան Գալիցիայում ուսարիական առաջապահ զօրամասերը յետ են մղվել Ոսկէ Լիպա գետի մուս կողմը։ Մեր արշաւանքը շարունակվում է։

ԲԵԼԳՐԱԴ.—Թշնամին ապարդիւն տեղը ամրակոծում էր Բելգրադի արևմտեան շրջակայքը՝ ամրացված դիրքերը երևան հանելու նպատակով։ Գիշերս հանգիստ անցաւ։

Սերբերի երէկվայ վճռական յաղթութիւնը, ինչպէս նաև ռուսական յաղթութիւնները տեղումս մեծ ցնծութիւն են պատճառել։

ԹՈՒՐԱՍՏԱՆՈՒՄ

(Պետ. Հեռ. Գործ.)
13 օգոստոսի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ.—Կառավարութիւնը իրաւունք տուեց Կարմիր Աչի ընկերութեան անխտիրներին՝ պատերազմի ժամանակ ձրիաբար հանապարհորդել երկաթուղինեռվ, բոլոր կարգի վագոններով։

Ժողովրդական լուսաւորութեան մինիստրը թոյլատրեց կրճատ քննութիւնների, օգոստոսի 20-ից մինչև սեպտեմբերի 15-ը, բժշկութեան համար՝ արտասահմանի հանրապետարանների բոլոր բժշկապետներին, չը պահանջելով քննութիւն դիմումագիրի կուրսով։

Ներքին գործերի մինիստրութիւնը առաջարկեց քաղաքային և հասարակական վարչութիւններին անյապաղ քննել տեղական կարիքների ծախքերը կրճատելու, կենսական մթերքների մատակարարութեան և ազգաբնակութեանը այդ մթերքների արհեստականապէս բարձրացրած գներից ապահովելու հարցերը։

ՆՕՎՕՋԻՐԿԱՍԿ.—Ամենուրեք դաշտերում կօզակ կանայք հաւաքում են հացը։

ՄՕՍԿՎԱ.—Մօսկվայի քաղ. վարկային ընկ. լիազօրների ժողովը որոշեց յատկացնել վիրաւորների կարիքների համար մի միլիոն րուբլի և կազմել հիւանդանոց 1000 վիրաւորի համար։

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Պետ. Հեռ. Գործ.)
13 օգոստոսի

ԿՕՊԵՆՀԱԳԵՆ.— Վիէննայից հաղորդում են, որ եապօնական դեսպանին վերադարձ-վեցին անցագրերը։

Տօկիոյից յետ է կանչված աւստրիական դեսպանը։

ԼՕՆԴՕՆ.—Մամուլի բիւրօն հրատարակել է Բելգիայում գերմանացիների ձեռքով գործված գաղանութիւնների ցուցակը։ Օրինակ՝ հրացանաձգութիւն սանիտարների և բժիշկների վրա, գերված մանուկը անձանց գնդակահարումն, բնակիչների մասսայական մահապատիժ, գիւղերի հրդեհումն, կանանց ենթարկել հրացանազարկութեան, սպիտակ դրօշակից օգտվել իբրև պատերազմական խորամանկութիւն և այլն։ Մամուլի բիւրօն վկայում է, որ այդ ամեն գաղանութիւնները, ըստ երևոյթին, կատարվում էին գիւղերում վազօրօք մտածված մտադրութեամբ՝ ահաբեկելու ժողովուրդը։ Մեծ քաղաքներում, ինչպիսին է Բրիւսէլը, ուր գտնվում են չեզոք պետութիւնների ներկայացուցիչները, էկզեկանիր, ըստ երևոյթին, չեն կատարվել։ Մամուլի բիւրօն հաղորդում է, որ անգլիացիք աշխողութեամբ գրաւեցին նոր դիրքեր՝ գտնվելով կռւի մէջ համարեա ամբողջ ժամանակ։ Անգլիացիների դէմ կռւում էին գերմանական 2 զօրաբանակ և 2 հեծելազօր։ Թշնամին խոշոր կորուստներ կրեց։ Անգլիացիների գրաւած դիրքերը լաւ պաշտպանված են։

ՀՌՕՄ.—Դեսպան Բօլլատին մեկնեց Բերլին։

ՕԴԵՍՍԱ.—Կ. Պօլսից ստացվել են տեղեկութիւններ այն մասին, որ թիւրքերի կօնսիլները այն մասին, որ թիւրքերի ռազմի պատրաստութիւնները շարունակվում են Գերմանական վինուորական մխսխան զինուորական մինիստրի մերձաւոր աշխատակիցներից է։ Շատ առաջարանաւոր, օրանց թւում կան գերմանական նաւեր թիւրքաց դրօշակով, նշանակված են զօրքեր, ռազմամթերք ու ուտելիք փոխադրելու համար։ Պաշտօնական շրջանները յայտնում են, որ ռազմի պատրաստութիւնների նպատակն է պահպանել Բալկանների հաւասարակշռութիւնը, մանաւանդ կղզիների հարցը վճռելու ժամանակ՝ յօգուտ Թիւրքիայի։ Ապրուստը Քանդանում է մթերքների հերմետիկ բացակայութեան պատճառով։ Առևտրական կեանքը համարեա դադարել է։ Գործակատարների հեռագիրները և մասնաւորները անցնում են վինուորական գէնզարմայի բռվից, որին մասնակցում են գերմանացի օֆիցէրներ։ Մամուլը հարկադրվում է տալ սակ գերմանացիներին նպաստաւոր տեղեկութիւններ։ Եթէ կառավարութիւնը կարողը լինի հեռացնել տալ մեծ պետութիւնների ռազմանաւերին և անթել հեռագիրը, այն դէպքում հեռագրական հաղորդակցութիւնը կը մնայ ամբողջովին գերմանական վինուորական մխսխայի ձեռքում։

Բաժանվից փախած գերմանական «Կօրկօվեցէ» հակայ շոգենաւը զօրքեր են ռազմանաւ՝ գերմանացի օֆիցէրների հրամանատարութեան ներքոյ։

ՍՕՖԻԱ.—Ռուսական մխսխան հրատարակել է հետևեալ հաղորդագրութիւնը. «Ռուսական կայսերական մխսխայի մէջ ամեն օր Բօլգարխայի զանազան տեղերից ստացվում են տարբեր պաշտօնների անձանց խնդրագրերը՝ իրանց ռուսաց զօրքի մէջ կամաւորներ ընդունելու մասին։ Ի նկատի ունենալով որ այդ տեսակ խնդրագրեր ստացվել են մեծ քանակութեամբ, մխսխան հնարաւորութիւն չունի պատասխանել իւրաքանչիւրին, ուստի և յայտարարում է՝ թէ այլազգի կամաւորների ընդունելութիւն չէ նախատեսվում։ Մխսխան իր բուն շնորհակալութիւնն է յայտնում, որ նրանք ցանկանում են կռւել ռուսաց զօրքերի շարքերում մեծ սլաւեանական գործի համար։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՇՈՒՐՋԸ

◆ Վարշավայի գեներալ-նահանգապետի կարգադրութեամբ, պետական բանկի գրասենեակը տեղական արքունի թատրոններին բաց է թողել 100,000 րուբլու փոխառութիւն։

◆ Կ. Պօլսից հեռագրում են, որ Բ. Դուռը առանց քաշվելու օրը ցերեկով յարդունիս է գրաւում բոլոր այլազգի առևտրականների ապրանքները։

◆ Կլէմանսօն խորհուրդ է տալիս ֆրանսիական զինուորական մինիստրին՝ իրագեկ անել հասարակութեանը ֆրանսիական զօրքերի թէ աջողութիւնների և թէ պարտութիւնների մասին, որոնք անշուշտ լինում են, եթէ նկատի առնենք, որ կռիւը տեղի է ունենում ամբողջ 450 կիլօմետր տարածութեան վրա։

◆ Ֆրանսիացի պատմաբան Լավիսը, դիմելով մի տաք կոչով ֆրանսիական զօրքին, յորդորում է արհատականներին, սոցիալիստներին, յեղափոխականներին, կաթոլիկներին, հրէաներին և բողոքականներին կռւել ինչպէս մի մարդ, որովհետև առաջին անգամ պատմութեան մէջ կռիւ է մղում ամբողջ ազգը և զէնքի է կանչված ամբողջ ֆրանսիական երիտասարդութիւնը։

◆ Բելգիի «Lokal Anzeiger»-ը և «Berl. Tageblatt»-ը գրում են, որ Անգլիան և Ֆրանսիան պայմանագիր են կապել գերմանական գաղութները բաժանելու մասին։

◆ Նորանոր տեղեկութիւններ են ստացվում այն մասին, որ արտասահմանում ճնացած ռուսահպատակները առաջվայ նման գտնվում են սաստիկ ճնշված պայմաններում։ Մխսխայն հիւրընկալ վերաբերմունք դէպի ռուսները ցոյց են տալիս Շվէյցարիայում։ Մնացած տեղերում ռուսական դրամները չեն փոխանակվում։ Իւսնների դրութիւնը օրհասական է։ Ռուս հիւպատոսներն անզօր են չարիքի առաջն առնելու։ Մի խումբ ռուսներ անմուսթեամբ անցել են Կ. Պօլիս, ուր և մնացել են, որովհետև թիւրքաց կառավարութիւնը թոյլ չէ տալիս օտարերկրեայ շոգենաւերին անցնել Դարդանէլլով։

◆ Սինսացիոն տեղեկութիւն է ստացվել Պետերբուրգում, թէ իբր Իտալիան այս օրերս պատերազմ է յայտարարելու Ֆրանսիային և Ռուսաստանին։ ասվում է, որ պատերազմ յայտարարէ և՛ Ռումինիան։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

— Ծանուցած 3-րդ պատգամաւորական ժողովը տեղի պիտի ունենայ Կիրակի, Դեկտեմբեր 17-ին, ժամը 2 1/2-ին կ. Պոլսոյ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ։

— Ծանուցած 20,000 ֆրանկ եւ կեդրոնական սահմանադրական ընդհանուր ժողովի որոշմամբ 10,000 ֆրանկ Հայկական Օգնութեան Միութեան տրուած է։

— Ներկայ ամսոյ 15-ին Պէշիկթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէշիկթաշի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 16-ին Գումգափուի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Գումգափուի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 16-ին Գում-Գափուի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Գում-Գափուի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 17-ին Ղալաթիոյ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Ղալաթիոյ մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 17-ին Պէրա-Տաքսիմի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէրա-Տաքսիմի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 18-ին Գում-Գափուի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Գում-Գափուի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 18-ին Ղալաթիոյ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Ղալաթիոյ մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 19-ին Պէրա-Տաքսիմի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէրա-Տաքսիմի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 19-ին Պէշիկթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէշիկթաշի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 20-ին Պէշիկթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէշիկթաշի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 20-ին Գում-Գափուի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Գում-Գափուի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 21-ին Պէրա-Տաքսիմի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէրա-Տաքսիմի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 21-ին Ղալաթիոյ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Ղալաթիոյ մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 22-ին Պէշիկթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէշիկթաշի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 22-ին Գում-Գափուի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Գում-Գափուի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 23-ին Պէրա-Տաքսիմի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէրա-Տաքսիմի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 23-ին Ղալաթիոյ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Ղալաթիոյ մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 24-ին Պէշիկթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէշիկթաշի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 24-ին Գում-Գափուի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Գում-Գափուի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 25-ին Պէրա-Տաքսիմի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէրա-Տաքսիմի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 25-ին Ղալաթիոյ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Ղալաթիոյ մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 26-ին Պէշիկթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէշիկթաշի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 26-ին Գում-Գափուի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Գում-Գափուի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 27-ին Պէրա-Տաքսիմի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէրա-Տաքսիմի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 27-ին Ղալաթիոյ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Ղալաթիոյ մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 28-ին Պէշիկթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէշիկթաշի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 28-ին Գում-Գափուի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Գում-Գափուի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 29-ին Պէրա-Տաքսիմի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէրա-Տաքսիմի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 29-ին Ղալաթիոյ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Ղալաթիոյ մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 30-ին Պէշիկթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէշիկթաշի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 30-ին Գում-Գափուի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Գում-Գափուի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 31-ին Պէրա-Տաքսիմի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէրա-Տաքսիմի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 31-ին Ղալաթիոյ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Ղալաթիոյ մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 31-ին Պէշիկթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Հայկական Օգնութեան Միութեան Պէշիկթաշի մասնաճիւղի ընդհանուր ժողովը։

— Ներկայ ամսոյ 31

ՂԱԿԱՑԱՍՏԱՆԻ ՂԱԿԱՑԻԳ

ՍԱՄՍՈՆՅԱՆ Ե. Ա. ՎՕՐՈՑՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԻՊԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ

— o —

Ի ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՈՐՈՇՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՌԹԻՒ

Ռուսիոյ Ներքին գործոց նախարար Մակարով, որ Ռուսիոյ ներկայացուցիչն էր Լոնտոնի միջազգային անորոշութեան ժողովին, ուղղակի Լոնտոնէն մեկնեցաւ Պեռլին, ուր ընդունուեցաւ Կայսեր կողմէ։ Ռուսիոյ Ներքին գործոց նախարարը Պեռլին կը մնայ մինչեւ 17 օգոստոս։ Ան Պեռլինէն կ՚երթայ Վիեննա, ուր կը մնայ մինչեւ 20 օգոստոս։ Ապա Մակարով կը վերադառնայ Ռուսիա։

Ռուսիոյ Ներքին գործոց նախարարին Պեռլին մեկնելէն առաջ Լոնտոնի ռուսական դեսպանատունը հրաւիրած էր ընթրիքի մը։ Ընթրիքին ներկայ էին Անգլիոյ Ներքին գործոց նախարար Մաքքենա, Ռուսիոյ դեսպան Պենքենտորֆ, Անգլիոյ Արտաքին գործոց նախարարութեան բարձրաստիճան պաշտօնեաներ եւ ուրիշներ։

Ընթրիքին Մակարով ըսած է, որ Ռուսիա եւ Անգլիա միշտ ալ ունեցած են բարեկամական յարաբերութիւններ, որոնք ոչ մէկ անգամ խանգարուած են եղած։ Ռուսիոյ Ներքին գործոց նախարարը ըսած է, որ Ռուսիա եւ Անգլիա միշտ ալ ունեցած են նոյն շահերը, որոնք ոչ մէկ անգամ հակադրուած են եղած։ Ռուսիոյ Ներքին գործոց նախարարը ըսած է, որ Ռուսիա եւ Անգլիա միշտ ալ ունեցած են նոյն շահերը, որոնք ոչ մէկ անգամ հակադրուած են եղած։

Ս. Ս. ՓՓԼՕՅԻՓ
ԿԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱՆ ՆՈՐՈՂՈՒԹԻՒՆ

Նամակներ ընդունելու ժամերը՝ առաւօտեան 10 ժամից մինչեւ կէսօր։

Տպագրուած է եւ վաճառքի է դրուած
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈԳԵՒՈՐԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ
ՀԱՒԱՔԱԾՈՒ
Ա. ՇԱՀՆՈՒՐԻ

Գինը 1 ռուբլի։

Տպագրուած է եւ վաճառքի է դրուած
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈԳԵՒՈՐԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ
ՀԱՒԱՔԱԾՈՒ
Ա. ՇԱՀՆՈՒՐԻ

Գինը 1 ռուբլի։

Ա. ՍՈԼՈՅԱՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈԳԵՒՈՐԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ
ՀԱՒԱՔԱԾՈՒ